

OBČINA ŠENTJUR

DOLGOROČNI PROGRAM RAZVOJA GASILSTVA V OBČINI ŠENTJUR V OBDOBJU 2010–2020

Šentjur, december 2009

SEZNAM UPORABLJENIH IZRAZOV IN OKRAJŠAV

PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
GE	Gasilska enota
GZ	Gasilska zveza
GZS	Gasilska zveza Slovenije
KS	Krajevna skupnost
ZJF	Zakon o javnih financah
ZFO	Zakon o financiranju občin
ZPov	Zakon o požarnem varstvu
ZGas	Zakon o gasilstvu
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
RS	Republika Slovenija
GV-1	Manjše gasilsko vozilo
GV-2	Večje gasilsko vozilo
GVV-1	Manjše gasilno vozilo z vodo
GVV-2	Večje gasilno vozilo z vodo
GVC-16/15	Gasilno vozilo s cisterno
GVC-16/24	Gasilno vozilo s cisterno
GVC-16/25	Gasilno vozilo s cisterno
GVC-24/50	Gasilno vozilo s cisterno
GVM –1	Gasilsko vozilo za prevoz moštva
PV-1	Manjše poveljniško vozilo
GVGP-1	Malo gasilsko vozilo za gašenje gozdnih požarov
AL	Gasilska avtolestev brez košare
AC	Avtocisterna
Uredba	Uredba o organiziranju, opremljanju, usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč

KAZALO

1 UVOD	1
2 PREGLED NALOG GASILSKIH ORGANIZACIJ	2
2.1 Organizacijske naloge	2
2.2 Prostovoljno delo	2
2.3 Javna lokalna gasilska služba	2
2.4 Preventivna dejavnost	3
2.5 Zakonodaja.....	3
2.6 Financiranje	3
3 NAČRTOVANJE IN ORGANIZACIJA GASILSTVA V SLOVENIJI	5
3.1 Naloge države	5
3.2 GZS	5
3.3 Merila za organiziranje in opremljanje GE	5
3.4. Kategorije teritorialnih GE	7
3.4.1 Dodatna oprema teritorialnih GE za gašenje požarov v naravnem okolju.....	8
4 NAČRTOVANJE IN ORGANIZACIJA GASILSTVA V OBČINI ŠENTJUR	9
4.1 Naloge občine	9
4.2 Naloge GZ.....	9
4.3 Sprejeti dokumenti Občine Šentjur na področju organiziranosti gasilstva.....	12
5 PREGLED FINANCIRANJA GASILSTVA V OBČINI ŠENTJUR	13
6 STRATEGIJA RAZVOJA GASILSTVA V OBČINI ŠENTJUR	14
6.1 Kongresne usmeritve za razvoj gasilstva v državi	14
6.2 Dolgoročni program razvoja gasilstva v občini Šentjur v obdobju 2010-2020	15
6.2.1 Usposabljanje operativnih kadrov	15
6.2.1.1 Temeljno usposabljanje	15
6.2.1.2 Specialistično usposabljanje	15
6.2.1.3 Sodelovanje pri usposabljanju z drugimi organizacijami	15
6.2.2 Delo z mladino	16
6.2.3 Delo s članicami	16
6.2.4 Delo z veterani	16
6.2.5 Mednarodno sodelovanje	16

6.2.6	Gradnja in vzdrževanje gasilskih domov	16
6.2.7	Nakup gasilske opreme in tehnike	17
6.2.8	Nakup in zamenjava gasilskih vozil	17

7 ZAKLJUČEK.....19

KAZALO TABEL

Tabela 1: Kategorije teritorialnih GE	7
Tabela 2: Podatki o PGD, vključenih v GZ Šentjur.....	11
Tabela 3: Delež odhodkov za požarno varnost v primerni porabi občine od leta 2003 do 2007	13
Tabela 4: Terminski plan nabave motornih brizgaln MB 8/8	17
Tabela 5: Življenjska doba gasilskih vozil	18
Tabela 6: Terminski plan nabave/zamenjave gasilskih vozil	18

1 UVOD

Gasilstvo je obvezna lokalna javna služba, katere naloge so predvsem gašenje in reševanje ob požarih, izvajanje preventivnih nalog varstva pred požarom ter opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah.

Prostovoljno gasilstvo je na Slovenskem prisotno že 140 let. Ljudje se združujejo v gasilska društva, da bi učinkovitejše preprečevali in gasili požare. Naloga gasilskih društev je veliko več kot le gašenje in reševanje v primeru požarov. V njih so ljudje našli socialno oporo in solidarno, nesebično pomoč ob vsakršni nesreči. Povezanost ljudi je pomembna tudi z vidika gradnje kulturne enotnosti.

Skozi gasilska društva so člani izkazovali pripadnost slovenskemu narodu in obstoj te zavesti. Danes so v številnih krajih prav gasilska društva tista, ki združujejo in povezujejo občane pri aktivnostih in dejavnostih, posebej na področju varstva pred požari ter na kulturnem in drugih področjih. Gasilska organizacija se je z leti razvila v sodobno, humanitarno in nestransko organizacijo. Je pomemben nosilec nalog na področju gašenja in reševanja v primeru požarov ter na področju zaščite in reševanja v primeru naravnih ter drugih nesreč.

Z Odredbo o prenosu določenih nalog zaščite in reševanja na operativne gasilske enote (Uradni list RS, št. 58/92) ter kasneje z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06) je gasilska organizacija uradno postala najpomembnejša in najštevilčnejša splošno reševalna služba v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter pomemben dejavnik pri zagotavljanju nacionalne varnosti na tem področju.

Danes se v Gasilsko zvezo Slovenije (GZS) preko 116 gasilskih zvez (GZ) združuje 1.363 prostovoljnih gasilskih društev (PGD), v katerih deluje preko 123.000 članov, od tega kar četrtnina mladih in prav toliko žensk. Pomemben je podatek, da je od članstva skoraj dve tretjini operativnih gasilk in gasilcev, kar predstavlja skoraj 70.000 članov.

Na območju občine Šentjur je ustanovljenih 11 PGD, ki teritorialno pokrivajo območja krajevnih skupnosti, razen Krajevne skupnosti (KS) Loka pri Žusmu, kjer je poleg matičnega društva ustanovljeno še PGD Dobrina. Krajevne skupnosti Vrbno - Podgrad, Rifnik in Grobelno teritorialno pokriva PGD Šentjur. Vsa PGD se povezujejo v Gasilsko zvezo Šentjur, v njih deluje 1.458 članov, delež mladih in žensk pa je približno enak podatkom na državnem nivoju. V operativnih enotah je 437 gasilcev, ki imajo tretjinski delež med vsemi člani. Z ustanovitvijo Občine Dobje so njihovi gasilci organizacijsko ostali povezani z Gasilsko zvezo Šentjur, tako da ta skupaj z njimi šteje 12 PGD.

Vizija, cilji in strategija razvoja so glede na hierarhično ureditev gasilske organizacije in njeno umeščanje v civilno strukturo Ministrstva za obrambo RS vsakokrat opredeljeni z dokumenti, ki jih sprejme kongres GZS, ki je vsaka štiri leta.

Na lokalnem nivoju je gasilska zveza zadolžena, da glede na Nacionalni program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami z upoštevanjem Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč na podlagi pogodbe o izvajanju javne gasilske službe in statuta občine skupaj s strokovnimi službami in vodstvom občine pripravi dolgoročni program razvoja gasilstva, ki je med drugim tudi sestavni del načrtov razvojnih programov.

V dolgoročnem programu so opredeljene glavne naloge razvoja za področja organiziranosti in usposabljanja gasilstva, načini in roki opremljanja gasilskih operativnih enot ter predvideno zagotavljanje delovnih in izgradnja bivalnih pogojev za vsa društva glede na njihove potrebe.

Viri sredstev za zagotavljanje nalog se za vsako področje posebej določijo z letnimi programi PGD, GZ, KS in morajo biti usklajeni s proračunom Občine Šentjur, katerega sestavni del je tudi načrt razvojnih programov občine.

2 PREGLED NALOG GASILSKIH ORGANIZACIJ

2.1 Organizacijske naloge

PGD je osnovna celica prostovoljnega gasilstva, oblikovana po Zakonu o društvih (Uradni list RS, št. 61/06, 58/09) in Zakonu o gasilstvu (ZGas) (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo). Naloga PGD je zagotavljanje pogojev za izvajanje nalog javne gasilske službe. Gasilska društva organizirajo v ta namen gasilske enote (GE) v skladu z Merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot (Uradni list RS, št. 92/07 in 54/09).

Gasilska društva opravljajo naloge javne gasilske službe v skladu z ZGas. Občine v skladu s svojimi pristojnostmi zagotavljajo spoštovanje meril za organiziranje in kategorizacijo gasilskih enot, njihovo načrtno opremljanje in delovanje gasilstva.

Osnovna naloga PGD je skrb za članstvo. Pri tem mora društvo poseben poudarek namenjati kadrovanju mladih v svoje vrste. V ta namen se povezujejo z osnovnimi šolami in izvajajo druge aktivnosti pridobivanja mladih za delo v gasilski organizaciji. Program dela gasilskega društva mora zajemati načrtno vzgojo in usposabljanje mladih za njihov sprejem ter delo v operativni enoti, ko dopolnijo 18 let.

Organiziranost gasilstva se izvaja v skladu z ZGas in Statutom GZS. Gasilska društva se preko gasilskih zvez (GZ) povezujejo v GZS. Gasilske zveze lahko povezujejo gasilska društva ene ali več občin. Če so v zvezo vključena društva več občin, se na nivoju občin organizirajo gasilska poveljstva.

GZ se na nivoju gasilskih regij povezujejo v regijske gasilske svete, ki so oblika delovanja gasilskih organizacij v posamezni gasilski regiji, nastali zaradi potrebe po izvajanju skupnih nalog na strokovno-operativnem področju.

Trenutno v Sloveniji deluje 116 GZ, katerih sposobnost za izvajanje pomembnih strokovnih nalog je bistveno padla.

Naloge, ki jih gasilska organizacija opravlja pri izvajanju javne gasilske službe, presegajo naloge društvene in nevladne organizacije ter so pomemben dejavnik sistema zaščite in reševanja. Vodstvo GZS si prizadeva, da se organiziranje in delovanje pokrajinskih GZ vključi med naloge, ki jih bodo izvajale bodoče pokrajine. Pokrajine bi morale zagotoviti ustrezne pogoje in sredstva za delovanje pokrajinskih GZ.

2.2 Prostovoljno delo

Slovensko prostovoljno gasilstvo je nacionalno bogastvo in fenomen, ki je v svetu redkost, kažejo pa se potrebe po ureditvi statusa prostovoljnih gasilcev, ki sodelujejo pri številnih nesrečah in požarih.

2.3 Javna lokalna gasilska služba

Gasilstvo je obvezna lokalna javna služba. Naloge gasilske službe so predvsem gašenje in reševanje ob požarih, izvajanje preventivnih nalog varstva pred požarom ter opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih ter drugih nesrečah. Z novo zakonodajo je na mednarodno primerljivi ravni urejen tudi status gasilcev in gasilskih organizacij, obstaja pa nekaj neskladij med predpisi o društvih in o gasilstvu.

Gmotne in druge pogoje za delovanje gasilske službe zagotavljajo lokalne skupnosti, ki so tudi neposredno odgovorne za stanje požarnega varstva na svojem območju.

Pristojni občinski organ za opravljanje javne gasilske službe v skladu s tem zakonom določi zlasti:

1. obseg in način opravljanja javne gasilske službe,
2. začetek ali obdobje opravljanja javne gasilske službe,

3. organizacijo javne gasilske službe,
4. nadzor nad izvajanjem javne gasilske službe.

V pogodbi o opravljanju lokalne gasilske javne službe se za gasilske enote PGD določijo sredstva, ki jih zagotavlja pristojni občinski organ za opravljanje javne gasilske službe, zlasti za izvajanje intervencij, usposabljanje, plačevanje zdravstvenih pregledov, zavarovanja za primer poškodbe pri delu ali poklicne bolezni ter za druge pravice iz delovnega razmerja oziroma pravice, ki jih ta zakon določa za operativne gasilce, ter sredstva, ki jih občina namenja za usposabljanje gasilske mladine in druge društvene dejavnosti.

2.4 Preventivna dejavnost

Osnovna preventivna naloga vseh gasilskih organizacij je okrepiti aktivnosti na področju požarne preventive. Požarna statistika še vedno kaže na porast števila požarov. Vzroki nastankov požarov nas opozarjajo, da več kot polovico vseh požarov povzročijo človeška malomarnost, nepozornost in neznanje. Gasilstvo je zato usmerjeno predvsem v pripravo konkretnih aktivnosti za osveščanje ljudi in širjenje požarnovarnostne kulture.

2.5 Zakonodaja

V obdobju od osamosvojitve države dalje so bili sprejeti in tudi popravljeni oziroma na novo izdani vsi pomembnejši zakoni, ki urejajo področje požarnega varstva in gasilstva. Sprejeti so bili naslednji zakoni:

- Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06),
- Zakon o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo),
- Zakon o varstvu pred požarom (ZPov) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo),
- Zakon o društvih (Uradni list RS, št. 61/06, 58/09),
- Zakon o varstvu pred utopitvami (Uradni list RS, št. 42/07 – uradno prečiščeno besedilo).

Le-ti so uredili naslednja področja dejavnosti tako, da:

- država zagotavlja pogoje za posodabljanja gasilske zaščitne in reševalne opreme, s čimer je bilo uzakonjeno dosedanje sofinanciranje gasilske zaščitne in reševalne opreme,
- javno gasilsko službo lahko opravlja tista gasilska enota v gasilskem društvu, ki se preko GZ povezuje v GZS; s tem se rešuje problem Zakona o društvih in obvezno povezovanje PGD v GZ in GZS,
- v Gasilski šoli deluje Programski svet, Gasilska šola pa se znotraj Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje Ig organizira kot samostojna notranja organizacijska enota,
- GZ z občino podpisujejo tripartitno pogodbo – pomen in vloga GZ je jasno opredeljena v zakonodaji; GZ imajo možnost vplivati na pripravo programa dela, usposabljanje in opremljanje ter porabo državnih sredstev,
- je urejeno pokrivanje stroškov gasilskih enot pri izvajanju velikih intervencij izven domače lokalne skupnosti,
- zakonodaja uvaja gasilsko znamko, od katere prispevek gre v korist gasilske organizacije.

V letu 2007 je bila sprejeta nova Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07 in 54/09), v kateri so objavljena Merila za organiziranje in opremljanje gasilskih enot (GE), ki natančno določajo kategorizacijo GE in morajo biti usklajene s programi na nivoju občin.

2.6 Financiranje

Financiranje gasilstva in požarnega varstva se v skladu z veljavnimi zakoni izvaja iz sredstev:

- lokalnih skupnosti,
- države,
- zavarovalnic,

- gasilske znamke,
- donatorjev,
- virov lastnih prihodkov in
- požarnega davka.

Financiranje na nivoju lokalnih skupnosti je še vedno zelo različno in odvisno od posluha posameznega občinskega vodstva za delovanje gasilstva. Obstajajo le priporočila o zagotavljanju 3 % sredstev primarne porabe občinskega proračuna za delovanja gasilstva. Prav tako so bila izdelana merila za sofinanciranje gasilskih enot širšega pomena, s katerimi je urejen sistem sofinanciranja GE po enotnih kriterijih.

Sofinanciranje gasilske zaščitne in reševalne opreme na podlagi vsakoletnih razpisov za zagotavljanje načrtnega posodabljanja in modernizacije gasilske zaščitne ter reševalne opreme ima podlago v ZGas. Na ta način se posredno spodbuja nabava standardizirane in tipizirane gasilske opreme. Z letom 2008 se je uveljavilo tudi sofinanciranje opremljanja GE v manj razvitih občinah, tako da bi GZS zagotovila sofinanciranje v višini ene tretjine vrednosti opreme.

Na podlagi ZPov je Vlada RS izdala Uredbo o požarni taksi (Uradni list RS, št. 34/06), ki določa višino takse, ki se plačuje od zavarovalne premije za požarne nevarnosti, ki jo zavarovalec plača zavarovalnici.

V skladu s smernicami 15. Kongresa GZS, ki je potekal 23. in 24. maja 2008 v Krškem, je bila uspešno uzakonjena gasilska znamka, katere sredstva so v skladu z ZGas namenjena spodbujanju delovanja gasilske mladine in izenačevanju opremljenosti gasilstva.

3 NAČRTOVANJE IN ORGANIZACIJA GASILSTVA V SLOVENIJI

3.1. Naloge države

Država mora na področju gasilstva:

1. ustanovi in zagotovi delovanje gasilske šole za izobraževanje in usposabljanje kadrov v gasilstvu,
2. sofinancirati naloge zaščite in reševanja, ki so širšega pomena, zlasti pri nesrečah v prometu, nesrečah z nevarnimi snovmi, reševanju na in iz vode ter reševanju v avtocestnih predorih,
3. zagotavljati del sredstev za znanstveno-raziskovalno dejavnost na področju gasilstva ter za razvijanje gasilske zaščitne in reševalne opreme,
4. zagotavljati pogoje za delovanje GZS in Združenja slovenskih poklicnih gasilcev,
5. zagotavljati skladen razvoj gasilstva v državi in zagotavljati pogoje za posodabljanje gasilske zaščitne in reševalne opreme,
6. zagotavljati delovanje sistema obveščanja in alarmiranja na območju države in posameznih geografsko ali kako drugače povezanih širših območjih državnega ozemlja.

Vlada Republike Slovenije določi GE za opravljanje nalog zaščite in reševanja, ki so širšega pomena. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje s temi GE neposredno sklene pogodbe o opravljanju nalog zaščite in reševanja, ki so širšega pomena.

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje mora pred sklenitvijo pogodbe obvestiti o tem občinski organ, pristojen za organizacijo javne gasilske službe v občini, na območju katere GE deluje.

Minister, pristojen za varstvo pred požarom, predpiše minimalno osebno in skupinsko zaščitno opremo gasilcev, merila za zavarovanje operativnih gasilcev za primer smrti in trajne ali prehodne izgube delovne zmožnosti, program ugotavljanja psihofizičnih sposobnosti in program za opravljanje preizkusa znanja operativnih gasilcev, roke za periodično ugotavljanje psihofizičnih sposobnosti ter preizkus znanja operativnih gasilcev.

3.2 GZS

GZS je najvišja oblika povezovanja gasilskih društev in njihovih zvez. Poleg svojih društvenih nalog opravlja tudi naloge, za katere jo pooblasti minister, zlasti pa:

1. določene strokovno-tehnične naloge varstva pred požarom,
2. organizacijske in druge naloge, s katerimi se zagotavlja razvoj prostovoljnega gasilstva v državi in njegovo mednarodno povezovanje z drugimi gasilskimi organizacijami v svetu,
3. izdaja strokovno literaturo o varstvu pred požarom in gasilstvu.

3.3 Merila za organiziranje in opremljanje GE

Osnovna merila za organiziranje in opremljanje GE so:

- a) za naselja:
 - število prebivalcev,
 - tip naselij glede na gostoto in način pozidave, stopnjo razvitosti ter storitvene, oskrbovalne, proizvodne in kmetijske dejavnosti;
- b) za gospodarske družbe, zavode in druge organizacije:
 - požarna ali eksplozijska nevarnost tehnološkega procesa,
 - število zaposlenih,

- površina in razmestitev objektov,
 - oddaljenost ustrezne gasilske enote;
- c) za gozdove:
- površina in vrsta gozdov;
- d) za vodne površine:
- velikost in vrsta vodnih površin.

Vlada je na podlagi Uredbe predpisala podrobnejša merila za organiziranje in opremljanje GE. GE so razvrščene v sedem kategorij, ki jim je prilagojena kadrovska sestava enot in njihova tehnična opremljenost. V posamezne kategorije se razvrstijo glede na potrebno število gasilcev in tehnično opremljenost.

Število gasilcev in tehnična opremljenost za posamezno kategorijo GE se določi na podlagi teh meril in drugih značilnosti območja delovanja GE, ki so določeni z operativnim gasilskim načrtom. Razvrstitev GE na podlagi teh meril opravi župan na predlog gasilskega poveljstva občine in občinske strokovne službe.

Teritorialne GE posameznih kategorij morajo glede števila gasilcev, gasilskih vozil in opreme izpolnjevati določene minimalne pogoje, ki so predstavljeni v nadaljevanju.

3.4 Kategorije teritorialnih GE

Teritorialne GE posameznih kategorij morajo glede števila gasilcev, gasilskih vozil in opreme izpolnjevati naslednje minimalne pogoje, ki so razvidni iz Tabele 1.

Tabela 1: Kategorije teritorialnih GE

Kategorija GE	Najmanjše št. prost. oper. gas.	Najmanjše št. pokl. gas.	Najmanjše število in vrsta gasilskih vozil in opreme
I.a. kategorija	6		GVM-1
I. kategorija	12 (15) ¹		GVV-1 oziroma (GV-1) ³ in (GVM-1) ⁸
II. kategorija	23 (32) ¹		GVC-16/24 in GV-2 oziroma GVC-16/25 in GVM-1, (AL) ⁴
III. kategorija	32 (42) ¹		GVC-16/15, GVC-24/50, GVM-1, (AL) ⁴ , (AC) ⁷
IV. kategorija	54	(3) ²	PV-1, (GVC-16/15) ⁵ , GVC-24/50, GVM-1, (AL) ⁴ , (AC) ⁷
V. kategorija	56	(7) ² (12) ^{2,a}	PV-1, (GVC-16/15) ⁵ , GVC-24/50, GVM-1, AL, (AC) ⁷
VI. kategorija		(32) ⁶	končno število gasilcev in oprema se določi s posebnim elaboratom
VII. kategorija			končno število gasilcev in oprema se določi s posebnim elaboratom

Vir: Vlada RS, 2007.

¹⁾ če je enota oddaljena več kot 15 minut vožnje od enote višje kategorije;

²⁾ če je interventno pripravljenost potrebno opravljati s poklicnim dežurstvom;

^{2.a)} če je interventno pripravljenost treba zagotavljati s poklicno gasilsko enoto (manjše gasilske enote);

³⁾ če je enota oddaljena manj kot 15 minut vožnje od enote višje kategorije;

⁴⁾ če je enota osrednja enota v občini in ima v svojem požarnem okolišju objekte, višje od P+4, pri čemer lahko to opremo zagotovi več sosednjih občin;

⁵⁾ če enota opravlja naloge v skladu z 20. členom te uredbe in ji pripada HTV ali TRV-1, se GVC-16/15 nadomesti z GVC-16/25;

⁶⁾ za samostojno poklicno enoto je minimalno število poklicnih gasilcev 32, končno število gasilcev in opreme pa se določi z izdelavo posebnega elaborata;

⁷⁾ v občinah, kjer se za oskrbo s požarno vodo oceni, da potrebujejo avtocisterno, se lahko nabavi avtocisterna, nabavo avtocisterne mora občina vključiti v program razvoja in nabave opreme, ki ga potrdi župan občine;

⁸⁾ če ima enota že ustrezno gasilsko vozilo in osebno zaščitno opremo po minimalnih merilih.

GE I., II. in III. kategorije se organizirajo kot prostovoljne gasilske enote, GE IV. in V. kategorije kot prostovoljne gasilske enote ali kot prostovoljne enote s poklicnim jedrom, GE VI. in VII. kategorije pa kot poklicne enote. GE v občini se praviloma kategorizirajo na podlagi osnovnega operativnega območja. V vsaki občini se GE najvišje kategorije določi kot osrednja GE.

Osrednja GE se po izvršeni kategorizaciji glede na osnovno operativno območje, ki ga pokriva, ponovno kategorizira ob upoštevanju števila vseh prebivalcev v občini. V vsaki občini je lahko le ena osrednja enota.

V naseljih, kjer deluje več GE, se enotam, pri katerih je najmanj polovica operativnega območja oddaljena od osrednje enote manj kot 15 minut vožnje z gasilskim vozilom od sedeža enote, kategorija zniža za eno stopnjo.

Vsaka GE mora imeti standardizirano in tipizirano gasilsko zaščitno in reševalno opremo glede na kategorijo enote.

Osrednje GE so lahko glede na ogroženost v občini opremljene tudi z zahtevnejšimi ali drugimi gasilskimi vozili, kot so določena v prvem odstavku te točke.

Vsaki GE lahko župan na predlog gasilskega poveljstva občine ali strokovne občinske službe glede na ogroženost njenega operativnega območja določi tudi dodatno gasilsko zaščitno in reševalno opremo.

Določbe o minimalni in dodatni opremi v teritorialnih GE smiselno veljajo tudi za industrijske GE.

Vsak gasilec mora imeti osebno zaščitno opremo, ki mora biti tipizirana in mora ustrezati predpisanim standardom.

3.4.1 Dodatna oprema teritorialnih GE za gašenje požarov v naravnem okolju

Dodatna opremljenost teritorialnih GE za gašenje požarov v naravnem okolju se določi na podlagi skupnega števila točk glede na:

- delež gozdnih površin na operativnem območju GE,
- površino požarne ogroženosti gozdov na operativnem območju GE.

4 NAČRTOVANJE IN ORGANIZACIJA GASILSTVA V OBČINI ŠENTJUR

4.1 Naloge občine

Naloge občine opredeljuje 6. člen ZGas, ki navaja, da mora občina v skladu s svojimi pristojnostmi zagotavljati organiziranost, opremljanje in delovanje gasilstva.

Na podlagi načrta varstva pred požarom občina zagotavlja sredstva za:

1. redno delovanje gasilskih enot,
2. gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter sredstva za opazovanje, obveščanje in alarmiranje,
3. vzdrževanje in obnavljanje gasilskih sredstev ter opreme,
4. izobraževanje in dopolnilno usposabljanje pripadnikov GE,
5. gradnjo in vzdrževanje objektov in prostorov za delovanje gasilstva,
6. povračilo škode, ki so jo imeli gasilci pri opravljanju nalog gasilstva,
7. povračilo škode, povzročene tretjim osebam, zaradi opravljanja nalog gasilstva,
8. opravljanje drugih dejavnosti gasilskih organizacij.

Občina Šentjur zagotavlja opravljanje nalog gasilstva preko 11 PGD:

- PGD Dolga Gora,
- PGD Dramlje,
- PGD Kalobje,
- PGD Loka pri Žusmu,
- PGD Lokarje,
- PGD Planina,
- PGD Ponikva,
- PGD Prevorje,
- PGD Slivnica,
- PGD Šentjur pri Celju,
- PGD Dobrina.

4.2 Naloge GZ

Naloge GZ opredeljuje 32. člen ZGas.

PGD se povezujejo v GZ v skladu z zakonom. V občini Šentjur se PGD povezujejo v Gasilsko zvezo Šentjur, v katero je vključeno tudi PGD Dobje iz občine Dobje.

Gasilske zveze opravljajo organizacijske in strokovne naloge gasilstva zlasti v zvezi z:

- načrtnim kadrovanjem in usposabljanjem gasilcev;
- načrtnim in usklajenim razvojem ter opremljanjem GE v skladu s predpisanimi merili;
- načrtovanjem in usklajevanjem uporabe GE gasilskih organizacij, ki so članice zveze;
- povezovanjem med članicami GZ in občinami na območju, na katerem deluje GZ;
- izvajanjem nalog, ki so jih nanje prenesle država ali občine;
- drugimi organizacijskimi in razvojnimi nalogami gasilstva.

GZ imenujejo poveljnike gasilskih zvez in regijske gasilske poveljnike, ki so člani pristojnih štabov Civilne zaščite. Poveljniki GZ in regijski gasilski poveljniki skrbijo za pripravljenost, organiziranost, opremljenost in usposobljenost nižjih poveljstev ter GE, izvajanje določenih programov usposabljanja ter vodijo večje in zahtevnejše intervencije.

Način izbire in pristojnosti poveljnikov GZ in regijskih poveljnikov ter drugih gasilskih poveljnikov in njihovih namestnikov se določi s pravili gasilske službe.

GZ, v katero se povezujejo PGD na območju posamezne občine, daje:

- mnenje k letnim programom usposabljanja operativnih gasilcev in GE

PGD;

- mnenje k letnim programom opremljanja prostovoljnih gasilskih enot z gasilsko zaščitno in reševalno opremo.

GZ za posamezno leto določi oblike usposabljanja, ki jih PGD vključijo v svoje letne programe, če je to potrebno zaradi usklajenega razvoja, ustrezne pripravljenosti in drugih razlogov, utemeljenih z ocenami ogroženosti občine.

Tabela 2: Podatki o PGD, vključenih v GZ Šentjur

PGD društvo	Kategorija	Št. članov	Št. prost. gas. – operativnih gasilcev	Mladina (od 7 do 18 let)	Člani (od 18 do 63 let)	Članice (od 18 do 55 let)	Starejši gasilci (nad 63 let)	Starejše gasilke (nad 55 let)	Oprema (vozila in prenosne motorne brizgalne)
DOBJE	III.	109	50	29	59	14	5	2	GVC 16/50, GV1, MB 8/8
DOLGA GORA	I.	150	17	41	50	47	6	6	GV1, MB 8/8
DRAMLJE	II.	92	35	28	36	20	8	0	GVC 16/50, MB 8/8, MB 8/8
KALOBJE	I.	124	45	40	60	16	6	2	GVC 16/50, GVM, MB 8/8
LOKA PRI ŽUSMU	II.	104	48	31	44	28	1	0	GVC 16/50, GVM, MB 8/8
LOKARJE	II.	129	53	35	60	27	6	1	GVC 16/25, GV1, GVM, MB 8/8
PLANINA	III.	157	33	28	77	29	12	11	GVC 16/50, GVV2, GVM, MB 8/8
PONIKVA	II.	129	40	11	80	22	12	4	GVC 16/50, GVC 24/50, GVM, MB 8/8
PREVORJE	I.	127	45	29	64	31	3	0	GVV1, MB 8/8
SLIVNICA	II.	177	93	43	94	24	13	3	GVC 24/50, GV1, GVM, MB 8/8
ŠENTJUR PRI CELJU	IV.	184	89	35	82	52	13	2	AC, GVV2, PV, GVC 24/50, MB 8/8, MB 8/8
DOBRINA	I.a	80	44	11	44	13	6	6	MB 6/8
SKUPAJ	/	1562	592	361	750	323	91	37	/

Vir: GZ Šentjur, 2009

4.3 Sprejeti dokumenti Občine Šentjur na področju organiziranosti gasilstva

Na podlagi sprejete zakonodaje in Statuta Občine Šentjur je občinski svet 13. julija 1998 sprejel Odlok o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami v Občini Šentjur pri Celju, ki v 13. členu določa, da naloge zaščite in reševanja med drugimi opravljajo tudi PGD pod vodstvom GZ Šentjur in njenih organov.

Sestav in število operativnih enot je določen z Uredbo Vlade RS o merilih za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito in reševanje kot javno gasilsko službo. Za organizacijo in strokovno usposabljanje operativnih gasilskih enot ter PGD skrbita GZ Šentjur in občinski štab za civilno zaščito.

Občina ima v okviru sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami izdelano Oceno ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki je bila izdelana 4. avgusta 2003. Podlaga za izdelavo ocene je opredeljena z Navodilom o pripravi ocen ogroženosti (Uradni list RS, št. 39/95).

V imenu vseh PGD je GZ Šentjur z županom Občine Šentjur 6. novembra 2003 sklenila Pogodbo o opravljanju lokalne gasilske javne službe, v kateri je določeno, da javno gasilsko službo v občini opravljajo naslednje operativne gasilske enote: Dolga Gora, Ponikva, Dramlje, Lokarje, Šentjur, Slivnica, Loka pri Žusmu, Dobrina, Prevorje, Planina pri Sevnici in Kalobje.

Vsa PGD so 25. januarja 2009 izdelala nove operativne požarne načrte, ki izhajajo iz ocene pred naravnimi in drugimi nesrečami po metodologiji in merilih, ki jih je pripravila Uprava RS za zaščito in reševanje, ter so podlaga za izdelavo nove kategorizacije.

Župan je 8. julija 2009 sprejel Sklep o kategorizaciji PGD v občini Šentjur. Na podlagi Uredbe in Meril za organiziranje in opremljanje GE je PGD Šentjur razvrstil v IV. kategorijo, PGD Planina v III. kategorijo, PGD Ponikva, Dramlje, Lokarje, Slivnica in Loka pri Žusmu v II. kategorijo in PGD Dolga Gora, Prevorje in Kalobje v I. kategorijo ter PGD Dobrina v I.a. kategorijo. Kategorizacija stopi v veljavo 1. januarja 2010.

V Pogodbi o opravljanju lokalne gasilske javne službe v občini Šentjur je opredeljen način financiranja in način izvajanja opremljanja društev z vozili, gasilsko opremo, osebno zaščitno opremo ter način usposabljanja. Občina se s to pogodbo zavezuje, da bo za izvajanje dejavnosti GZ Šentjur vsako leto zagotovila finančna sredstva v višini, ki jo bosta pogodbeni stranki vsako leto sprejeli s podpisom aneksa k pogodbi.

GZ je dolžna izdelati letno poročilo o uresničevanju letnega programa. Osnova za sestavo poročila so tudi letna poročila PGD.

Sredstev iz proračuna ni mogoče uporabiti za financiranje programov usposabljanja ali nabavo gasilske zaščitne in reševalne opreme, če za izvedbo usposabljanja oziroma nabavo gasilske zaščitne in reševalne opreme ni bilo dano pozitivno mnenje pristojne GZ.

Osnova za usposabljanje in opremljanje gasilskih enot so letni programi, ki jih izdelajo PGD in so usklajeni z vsakoletnim finančnim programom GZ Šentjur in proračunom Občine Šentjur.

Program razvoja PGD je sestavni del Dolgoročnega razvojnega programa GZ Šentjur za obdobje 2004–2009, ki upošteva Uredbo, v kateri so objavljena merila za organiziranje in opremljanje GE, ki natančno določajo kategorizacijo GE in morajo biti usklajene s programi na nivoju občin.

5 PREGLED FINANCIRANJA GASILSTVA V OBČINI ŠENTJUR

Občina Šentjur v povprečju namenja za požarno varnost 1,67 % sredstev primerne porabe (tabela 3).

Sredstva so namenjena za:

- delovanje GZ Šentjur,
- delovanje PGD in redna zavarovanja,
- investicije v gasilske domove, gasilska vozila in opremo,
- investicijska vzdrževanja gasilskih domov, opreme in druge nabave,
- jubileje PGD ali GZ,
- dodatno opremo operativnih gasilskih enot.

Tabela 3: Delež odhodkov za požarno varnost v primerni porabi občine od leta 2003–2007

Postavka	Delež primerne porabe v proračunu občine za leto					v evrih
	2003	2004	2005	2006	2007	Skupaj
	7,095.134	7,445.422	8,178.645	8,558.773	9,028.157	40,306.131
Odhodki za pož. varnost	128.968	128.676	139.000	135.490	143.848	675.982
Delež odhodkov za pož. varnost v primerni porabi občine v %	1,81	1,72	1,69	1,58	1,59	1,67

Vir: Zaključni računi Občine Šentjur od leta 2003 do leta 2009.

Na podlagi letnih načrtov PGD in GZ Šentjur je občina v obdobju 2004–2009 sofinancirala nakup gasilskih vozil v PGD Dramlje, Šentjur, Lokarje, Loka pri Žusmu, Slivnica ter investicijsko vzdrževanje gasilskih objektov v PGD Lokarje, Ponikva, Dolga Gora, Loka pri Žusmu, Slivnica in Dramlje.

V Pogodbi o opravljanju lokalne gasilske javne službe v občini Šentjur je določeno, da je letni program GZ podlaga za sofinanciranje dejavnosti gasilske službe in da je letni program sestavni del pogodbe. PGD morajo pripraviti poročila o uresničevanju letnega programa dejavnosti gasilske službe, ki morajo vsebovati tudi podatke o porabi sredstev. Dokazila o porabi sredstev (pogodbe, računi) morajo biti arhivirana in predložena na poziv pooblaščenice osebe.

Občina na podlagi določil pravilnika o postopkih od prejemnikov sredstev vsako leto zahteva predložitev dokazil o porabi sredstev in zaključno poročilo ter izvaja nadzor nad izvajanjem javne gasilske službe v skladu s 17. členom ZGas.

6 STRATEGIJA RAZVOJA GASILSTVA V OBČINI ŠENTJUR

6.1 Kongresne usmeritve za razvoj gasilstva v državi

Izhodišča za izdelavo strategije razvoja gasilstva Občine Šentjur so usmeritve, ki so bile sprejete na 15. Kongresu GZS, ki je potekal 23. in 24. maja 2008 v Krškem:

- PGD mora biti tudi v bodoče osnovna celica prostovoljnega gasilstva, oblikovana po Zakonu o društvih in ZGas.
- Gasilci se morajo tudi v bodoče zavzemati za zagotavljanje potrebne strukture celotnega članstva, ki zagotavlja učinkovito delo gasilske organizacije – predvsem za stalno vključevanje mladine in operativno članstvo različnih starosti. Pri svojem delu in medsebojnih odnosih se bodo ravnali v skladu s Kodeksom etike slovenskega prostovoljnega gasilstva.
- Zaradi pomena pri zagotavljanju uspešnosti in operativne sposobnosti GE, ki ga ima povezovanje gasilstva na vmesnem nivoju med lokalnimi skupnostmi in državo, želijo gasilci po vzoru države tudi gasilsko organizacijo organizirati na pokrajinskem nivoju.
- Pri urejanju statusa gasilca je potrebno poiskati ustrezne rešitve za ureditev le-tega.
- V čim krajšem času je potrebno zagotoviti zdravstvene preglede za vse operativne gasilce.
- Dosledno se morajo spoštovati zakonska določila o zdravstvenem in nezgodnem zavarovanju gasilcev. Vse gasilce je potrebno zavarovati tudi za primer odgovornosti. Urediti je potrebno invalidsko in pokojninsko zavarovanje gasilcev.
- Okrepiti je potrebno aktivnosti na področju požarne preventive. Požarna statistika še vedno kaže na porast števila požarov. Vzroki nastankov požarov nas opozarjajo, da več kot polovico vseh požarov povzročijo človeška malomarnost, nepozornost in neznanje.
- Nadaljevati je potrebno z vsebinami meseca varstva pred požari, ki morajo biti tudi v prihodnje vsakoletni vrhunec preventivnih aktivnosti. Slovenski prostovoljni gasilci se zavzemajo, da se v skladu s predpisi v šolah in drugih javnih objektih, kjer se zbira veliko število ljudi, enkrat letno izvede evakuacija kot pomemben ukrep v primeru požara. Pri tem gasilci sodelujejo kot najpomembnejša splošna reševalna služba, ki skrbi za osveščanje in preventivno dejavnost.
- Vztrajati je potrebno na doslednem uveljavljanju določil zakonov in pri pripravi podzakonskih aktov.
- Priporoča se zagotavljanje 3 % sredstev primarne porabe občinskega proračuna za delovanja gasilstva.
- Operativna organiziranost GE mora zagotavljati stalno operativno pripravljenost GE za izvajanje javne gasilske službe. Usklajena mora biti z merili za razvrščanje in opremljanje GE. Pri tem je potrebno vztrajati na ustreznih kadrovski popolnitvi in opremljenosti.
- Še vedno je odprto področje statusa prostovoljnega gasilca in njegove odsotnosti z dela v času opravljanja javne gasilske službe. To ostaja tudi v bodoče prioriteta naloga. Skupaj z državnimi organi je treba prostovoljnemu gasilcu zagotoviti ustrezne pogoje za opravljanje javne gasilske službe.
- Pri organiziranju in delovanju GE je treba tudi v bodoče vztrajati na samostojnosti gasilske organizacije in na lastnem sistemu vodenja in širše delovati kot sestavni del sistema sil za zaščito in reševanje.
- Z učnimi programi in oblikami usposabljanja je treba slediti zahtevam, ki jih prinaša sodoben razvoj tehnike in novih tehnologij.
- Gasilska zaščitna in reševalna oprema, ki se uporablja v gasilski organizaciji, mora biti v skladu z ustreznimi standardi in tipizacijo GZS. Opremljanje GE se mora na vseh nivojih izvajati v skladu z Merili za organiziranje in opremljanje GE in v skladu z Operativnimi gasilskimi načrti.
- Pri uvedbi digitalnega sistema radijskih zvez se je treba zavzemati za vključevanje vseh prednosti sodobne tehnologije pri uporabi v gasilske namene.
- V bodoče je treba skrbeti za vzdrževanje in razvoj gasilskega informacijskega sistema Vulkan in poskrbeti za dokončno izdelavo baze podatkov in za povezljivost sistema z drugimi informacijskimi sistemi v sistemu zaščite in reševanja.
- Področje dela z mladimi je pomembno za obstoj organizacije, zato mora biti deležno posebne pozornosti tudi v bodoče. Zavzemati se je treba za vključitev ustreznih vsebin s področja gasilstva in požarnega varstva v učne programe osnovnošolcev in srednješolcev.

- V bodoče je treba dajati velik poudarek na ustrezni zastopanosti članic v posameznih organih in komisijah na nivojih gasilskih društev, GZ, regije in na nivoju GZS. Članice se morajo vključevati v proces usposabljanja za pridobivanje činov in nazivov in se v skladu s svojimi sposobnostmi vključevati v operativno dejavnost.
- Gasilski veterani so s svojim neumornim in nesebičnim prostovoljnim delom ustvarjali organizacijo ter jo predali kot nacionalno bogastvo in posebnost naše družbe, zato je potrebno poskrbeti, da bodo imeli tudi v bodoče svoje mesto v organizaciji. Vztrajati je potrebno na bogastvu pestrosti članstva, kjer si podajajo roko številne generacije.
- Zgodovina slovenskega gasilstva je pomembna za vlogo in pomen gasilske organizacije v družbi, zagotavlja nam ustrezno mesto med organizacijami z bogato tradicijo, zato je potrebno tudi v bodoče negovati bogastvo, ki potrjuje veliko skrb slovenskega naroda za varnost ljudi in premoženja.

6.2 Dolgoročni program razvoja gasilstva v občini Šentjur v obdobju 2010–2020

6.2.1 Usposabljanje operativnih kadrov

6.2.1.1 Temeljno usposabljanje gasilcev se izvaja v skladu s sprejetimi letnimi programi usposabljanja poveljstvo GZ Šentjur v učilnici PGD Slivnica, za katero ima ustrezno koncesijo GZS. Prav tako se zagotavlja ustrezen predavateljski kader, ki ima vse potrebne kompetence, ki jih je pridobil z usposabljanjem v Gasilski šoli na Izobraževalnem centru Ig.

Letno potekajo vsa osnovna usposabljanja, ki jih izvajajo PGD. Vsako drugo leto se izvede nadaljevalni tečaj, ki ga opravi zveza. Vsaka tri leta se izvede tečaj za vodjo skupine, na vsakih pet let pa tečaj za vodjo enote. Usposabljanje za vodjo enot izvaja poveljstvo regije, ki prav tako uporablja učilnico GZ Šentjur, ki ima vsa potrebna avdio-vizualna sredstva in ustrezen poligon za tovrstno obliko usposabljanja.

Ena od oblik temeljnega usposabljanja so tudi društvena, meddruštvena, občinska, regijska in državna tekmovanja GE, ki se jih na vseh naštetih nivojih vsako leto udeležujejo tudi naše enote.

Oblika temeljnega usposabljanja se bo izvajala po dosedanem programu tudi v prihodnje, predvsem iz razloga zagotavljanja strokovno usposobljenega kadra.

6.2.1.2 Specialistično usposabljanje se izvaja po potrebi. V GZ Šentjur potekajo tečaji za: strojnika, uporabnika radijskih postaj, informatika. Vsako leto se prijavi na tečaje v organizaciji gasilske šole veliko operativnih članov, najpogosteje pa za: nosilca dihalnega aparata, tehničnega reševalca, nevarne snovi, predavatelja, inštruktorja, sodnika gasilsko športnih disciplin, mentorja mladine, mentorja članic, za gašenje notranjih požarov in praktične vaje. K tej obliki usposabljanja spada tudi udeležba in seznanjanje operativcev z novimi tehnologijami v številnih podjetjih v naši državi in izven nje, udeležba na različnih sejmih, predstavitvah proizvajalcev opreme in vozil in ogled gasilske olimpijade.

Oblika specialističnega usposabljanja se bo izvajala po dosedanem programu tudi v prihodnje.

6.2.1.3 Sodelovanje pri usposabljanju z drugimi organizacijami

Do sedaj je bilo organiziranih več skupnih usposabljanj z OZ RK Šentjur za specialnost bolničar, z Zavodom za gozdove RS za specialnost motorna žaga in z Letalsko šolo SV – Cerklje za pomoč pri upravljanju helikopterja. Z AMZS je bil organiziran tečaj varne vožnje na poligonu v Vranskem, ki so se ga udeležili vsi vozniki težjih gasilskih vozil.

V prihodnje se predvideva nadaljevanje vseh naštetih oblik usposabljanja, pridobivanje in izmenjava potrebnih znanj s policijo na področju kriminalistike in forenzike pri odkrivanju vzrokov požara,

usklajevanju pri iskanju utopljenih in pogrešanih oseb ter z Občinskim štabom civilne zaščite pri izvajanju operativnih nalog ob večjih in katastrofalnih naravnih in drugih nesrečah.

6.2.2 Delo z mladino

Področje dela z mladino vodi Komisija za delo z mladimi pri GZ Šentjur, ki vodi in koordinira delo komisij, ki so imenovane v vseh društvih. Večina programov je verificiranih s strani GZS in obsegajo naloge na področju usposabljanja in izvajanja preventivnih nalog. Vodstva PGD dobro sodelujejo z OŠ, vrtci, DPM in starši otrok. Enkrat letno se organizira srečanje mladine, nekatera društva izvedejo šolo v naravi, veliko truda pa je vložena tudi v izvedbo različnih oblik tekmovanj na vseh nivojih v: orientaciji, mladi gasilec, gasilsko-športnih disciplinah in ob srečanju slovensko-hrvaške mladine. Za nemoteno delo skrbijo mentorji mladine, ki so aktivni v vseh društvih in imajo veliko voljo nadaljevati s svojim delom tudi v prihodnje, ko se predvideva nadaljevanje vseh naštetih aktivnosti pri delu z mladimi.

6.2.3 Delo s članicami

Ženske imajo vidnejšo vlogo v delu gasilske organizacije, tako prevzemajo že tudi del operativnih nalog. Organizirane so v komisijah po društvih, njihovo delo pa vodi, nadzira in koordinira Komisija za članice pri GZ. Organizirajo vsakoletno srečanje in strokovno ekskurzijo, redno se udeležujejo posvetov in usposabljanj po programu GZS, raznih predstavitev in prirejajo družabna srečanja. Veliko žensk je vključenih po PGD v delo administracije, računovodskih poslov, predavateljskega kadra in opravljajo pomembne naloge na preventivnem področju. Njihova vloga bo v prihodnje še bolj pomembna, vodstva društev pa bodo morala pritegniti in izkoristiti vse potenciale žensk tudi v naslednjih desetih letih.

6.2.4 Delo z veterani

Delo s starejšimi gasilci zahteva posebno pozornost, predvsem pa nagovarja in opozarja vsa vodstva društev, da znajo izkoristiti njihovo znanje in izkušnje iz preteklosti, za boljše delo v prihodnje predvsem na področju medgeneracijskega dialoga. Večjo skrb bo potrebno posvetiti združevanju zmogljivosti s podobnimi organizacijami in društvi pri izdelavi skupnih programov za vseživljenjsko učenje v tretjem življenjem obdobju. Prav gotovo bodo veterani v prihodnje prispevali pomemben delež pri ohranjanju tradicij in zgodovine gasilstva.

6.2.5 Mednarodno sodelovanje

Ta oblika sodelovanja z gasilci iz drugih držav traja že vrsto let, prvi stiki pa so bili vzpostavljeni z gasilci iz bivše skupne države (Hrvaška in Srbija). Sledili so pristni in dolgoletni stiki z izmenjavo z gasilci iz Nemčije (PGD Lokarje in Planina), navezani so tudi stiki z madžarskimi in hrvaškimi gasilci (PGD Slivnica). Večinoma sodelovanja slonijo na medsebojni izmenjavi znanja in opreme ter partnerskem odnosu pri prijavih na razpise EU skladov. Prav zaradi slednjih bo sodelovanje z gasilci iz držav nekdanje Jugoslavije zaradi njihovega približevanja evropskim integracijam še toliko bolj pomembno in s tem iskanje možnosti pridobivanja dodatnih finančnih virov.

6.2.6 Gradnja in vzdrževanje gasilskih domov

Večina gasilskih domov v občini Šentjur je dobro vzdrževana in funkcionalno opremljena. Treba pa je poudariti, da se vsa društva obnašajo v smislu dobrega gospodarja. Gasilska doma v Šentjurju in na Planini ne zagotavljata funkcionalnosti in potrebnih prostorov glede na kategorizacijo društev, gasilska garaža na Prevorju pa je popolnoma neprimerna za delovanje društva. Zaradi navedenega se v tem obdobju načrtuje gradnja gasilskih domov na Planini, v Šentjurju in na Prevorju. Za investicijsko in redno vzdrževanje objektov bo GZ Šentjur zagotavljala sredstva iz lastnih virov za manjše rekonstrukcije notranjih in zunanjih prostorov ter za zamenjavo kurilnih sistemov, klimatizacije in stavbnega pohištva ter streh, kar bo prispevalo k energetsko varčnejšim objektom.

6.2.7 Nakup gasilske opreme in tehnike

Vsa gasilska oprema in tehnika sta vzorno vzdrževani in v brezhibnem stanju. Glede na starost le-te vsa ne zadostuje pogojem in uporabnosti, ki je nujno potrebna pri izvedbi tehničnih intervencij, kjer se je potrebno spopadati z novimi tehnologijami in vedno bolj zahtevnimi materiali, ki so bistveno spremenili načine in taktične pristope pri gašenju in reševanju.

GZ in PGD si bodo prizadevala, da bodo v tem času nabavila oziroma zamenjala večino osebne in skupne zaščitne opreme gasilcev, motorne brizgalne in črpalke ter opremo za intervencije ob večjih naravnih in drugih nesrečah, ki so vedno bolj pogoste tudi v naši občini. Podatki so prikazani v tabeli 4. V skladu s predpisi GZS je možno motorno brizgalno oziroma črpalčko, ki je redno vzdrževana, zamenjati po preteku življenjske dobe 25 let.

V okviru finančnih zmožnosti bo potrebno obnoviti tudi minimalno opremo za reševanje z višin v manjših PGD in zagotoviti povsem novo in sodobno opremo za gašenje in reševanje v visokih in poslovnih objektih v mestu Šentjur.

Tabela 4: Terminski plan nabave motornih brizgaln MB 8/8

PGD	Leto nakupa	leto nabave obst. MB 8/8
Dramlje	2010	1983
Kalobje	2010	1983
Lokarje	2011	1981
Loka	2012	1980
Ponikva	2012	1968
Planina	2013	1983
Šentjur	2014	1967
Slivnica	2020	1995

Vir: GZ Šentjur, 2009

6.2.8 Nakup in zamenjava gasilskih vozil

Gasilska vozila v PGD so bila v preteklosti nabavljena v skladu s tipizacijo in glede na kategorizacijo. Pri nabavi vozil so se društva prijavljala na razpise za sofinanciranje nakupa vozil in nadgradnje in na ta način pridobila sredstva iz države, sofinanciranje pa so zagotavljali Občina Šentjur iz proračunskih postavk, GZ Šentjur, krajevne skupnosti, PGD in prostovoljni prispevki krajanov. Verjetno se bo podoben sistem financiranja nadaljeval tudi v prihodnje, zagotovo pa vse dotlej, dokler lokalne skupnosti ne bodo uvedle požarnega davka, ki ga že opredeljuje ZOG. Z upoštevanjem življenjske dobe vozila se bodo morala PGD poleg ostalih tehničnih zahtev prilagoditi tudi novim pogojem EU glede pogonskih motorjev EURO III. In IV.

V skladu s predpisi GZS je možno vozilo, ki je redno vzdrževano, zamenjati po preteku življenjske dobe, ki je predstavljena v spodnji tabeli št. 5, plan nabave oziroma zamenjave pa je razviden iz tabele 6.

Tabela 5: Življenjska doba gasilskih vozil

Oznaka vozila	Življenjska doba v letih
PV-1	5
GV-1	15
GVV-1	20
GV-2	20
GVV-2	25
GVC 16/15	25
GVC 16/25	25
GVC 16/24	25
GVC 24/50	25
GVGP-1	10
AC	25

Vir: GZS, 2009

Tabela 6: Terminski plan nabave/zamenjave gasilskih vozil

PGD	Tip vozila	Leto nakupa	letu nabave obst. vozila	opomba
Lokarje	GV-1	2010	1996	
Dolga Gora	GVM-1	2011	/	
Loka	GVC 16/50	2012	1986	
Ponikva	GVC 16/24	2012	1981	
Kalobje	GV-1	2013	1996	
Šentjur	GVC 24/50	2014	/	Slivnica(GV1)
Planina	GVM-1	2015	1993	
GZ	GVZ-1	2015	2005	
Dolga Gora	GV-1	2016	1998	
Lokarje	GVM-1	2016	2006	
Planina	GVGP-1	2018	/	financira država
Dobrina	GVM-1	2018	/	
Prevorje	GVV-1	2018	1998	
Slivnica	GVC 16/24	2019	1997	
Lokarje	GVC 16/25	2020	2000	

Vir: GZ Šentjur, 2009

7 ZAKLJUČEK

Gasilstvo je obvezna lokalna javna služba, katere naloge so predvsem gašenje in reševanje ob požarih, izvajanje preventivnih nalog varstva pred požarom ter opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah.

Z novo zakonodajo je na mednarodno primerljivi ravni urejen tudi status gasilcev in gasilskih organizacij, obstaja pa nekaj neskladij med predpisi o društvih in gasilstvu.

V kolikor bo država hotela izvrševati strategijo nacionalnega programa, bo morala sedanje razmerje v korist lokalnih skupnosti bistveno povečati, hkrati pa si prizadevati, da bo dvignila stopnjo sredstev požarnega sklada, ki pripada lokalnim skupnostim za uresničevanje nalog na področju gasilstva.

Preprečevanje naravnih in drugih nesreč ter zmanjšanje njihovih posledic je nedvomno najpomembnejše in gospodarsko najbolj upravičena oblika varstva. Država in lokalne skupnosti bomo morale svoj interes in odgovornost usmeriti predvsem v preventivne dejavnosti. Poleg tega je potrebno vzpodbujati dejavnosti za ublažitev posledic naravnih nesreč, zlasti v kmetijstvu, kjer s tehničnimi ukrepi škode ni mogoče preprečiti. Prav tako je potrebno vzpodbujati fizične in pravne osebe, da bi sklenili premoženjsko zavarovanje pred nesrečami.

Občina Šentjur za požarno varnost zagotavlja v povprečju 1,67 % sredstev primarne porabe občinskega proračuna. Ta odstotek si bo prizadevala postopoma povečati do priporočljivega obsega 2,5% sredstev primarne porabe občinskega proračuna.

Dolgoročni program razvoja gasilstva v občini Šentjur v obdobju 2010–2020 je dokument, ki bo vzpodbudil delo gasilcev na področju požarne varnosti in jim omogočil, da bodo vse svoje aktivnosti usmerjali predvsem v razvojno zastavljene projekte, ki jim bodo omogočali lažje, boljše ter varnejše delo. Hkrati ta dokument ponuja realizacijo zastavljenih ciljev in odpira priložnosti za dobro sodelovanje med društvi s KS ter ustvarja dobre pogoje za delo v samih društvih.

Z opredelitvijo konkretnih pogojev gradnje in vzdrževanja domov, nabave vozil, tehnike in opreme omogoča, da bodo društva lažje planirala svoje aktivnosti in se odločala o načinu pridobivanja sredstev.